

2010-07-25

Besök Medeltid och Riddarspel

Mariefred VS Arboga

Om du liksom många andra är intresserad av medeltid och riddarspel, borde du besöka städer som nån gång per år sommartid livar upp sin stad med denna dåtid.

Då är nu dax för dig nu att skriva in ett eller två datum i din almanacka.

Jag har erfarenhet av Arboga och Mariefred. Ett antal år i rad har jag och några vänner besökt Mariefred, men förra året bytte vi ut destinationen till Arboga istället. För att du inte ska bli besviken vid besöket har jag här jämfört dom båda. Båda har en egen nisch, satsning. Generellt kan man väl säga att om man åker till ett evenemang så kanske man, som jag gör, kvalité rakt igenom; "Antingen kvalité eller inget alls".

Om du tänker åka till bara ett av dessa stället och undrar vilket, så behöver du fråga dig. Är det ett bra riddarspelet som du vill uppleva, eller är det mångfalden?

Mariefred

Mariefreds historia går tillbaka till 1370-talet då Bo Jonsson Grip lät bygga en borg på en udde, Gripsholm, som efter flera utbyggnader senare blev det kungliga [Gripsholms slott](#) under Gustav Vasa på 1530-talet. Själva namnet Mariefred kan tillskrivas ett kloster som kartusianermunkar började uppföra 1493, och låg där nuvarande kyrkan ligger. Klostret hade namnet *Pax Mariae*, som betyder "Marias fred", och bebyggelsen runt omkring fick så namnet Mariefred. Mariefred fick stadsrättigheter 1605.

Sommaridyll med fager utsikt...

Mariefred är väl mest känd som sommarstad och Gripsholms slott, tycker jag.

Det som gjort att jag återkommit fler år i rad är kvalitén på riddarspelet och händelserna runtomkring på spelplatsen. Riddarna tillhörde Torneamentum från Gotland, svenska mästare både individuellt och i lag.

Förutom själva spelet fanns andra stridsscener, tävlingar och gycklare. Allt invävt i en röd tråd. Dom medryckande hurraropen och känslan att man i denna stund tillhörde antingen Kung Magnus eller Bo Jonsson grip som råkat i luven på varann år 1362.

Skådeplatsen är väluppbyggd med en åskådarramp på vardera sida och tornerspelsplatsen.

Mariefred är sommarstaden som anpassat denna evenemang endast till ett avgränsat område. Jag har flera gånger hoppats på att staden skulle utöka skådespelet till en större del av staden. Inte själva riddarspelet förstås, men blandade aktiviteter, mat och upplevelser från samma tidsålder, medeltiden.

Visst finns det andra aktiviteter utanför tornerspelet såsom gycklare mat, marknad, aktiviteter och upplevelser runt omkring på samma avgränsade område. Men man hoppades ändå på att aktiviteten växte i mångfald. Dom förändringar förändringar som jag märkt med åren är att evenemangsplatsen har flyttats från plats mitt emot slottet till annan del av staden. Förr hade dom fler aktiviteter för vuxna.

Arboga medeltidsdagar

Det var alltså med blandade känslor för mig, när jag och mina vänner bestämde oss för att år 2009 istället för Mariefred besöka Arboga.

Arboga

Namnet kommer från ån. Namnet är fornsvenskt och kommer från arbughi som betyder åkrök (eller åbåge). Arboga blev stad på 1200-talet.

År 1435 kallade man till ett möte i Arboga för att diskutera och besluta om viktiga frågor för hela riket. samhällsklasser; adel, präster, borgare och bönder, var representerade. Arboga möte har därför ibland kallats Sveriges första riksdag.

År 1710 kom pesten till Stockholm genom ett skepp från Riga. Arboga fick instruktioner att rengöra gator och förbereda husrum för 600 Stockholmare. Under ett halvår var alltså Arboga Sveriges regeringsäte eller huvudstad.

Ett besök i dåtid...

Väl i staden blir man hänförd över dom gamla medeltida byggnaderna. Som sagt var mina förväntningar blandade. Som det hörs på titeln "medeltidsdagar", så förväntar man sig mångfald. Det är också något som dom levde väl upp till. En stor del av staden fylldes av turister blandat med människor i dåtidens kläder. Känslan var nästan som om man klivit in i en film, och man väntade bara på att någon med hög röst skulle ropa "BRYT", för "ACTION" var det ju redan. Och mitt i denna dåtidsidyll kunde vi samtidigt välja att köpa en hederlig och nutida glass, mat eller fika.

Gatorna kantades av folk, marknadsstånd och skådespel. Upplevelsen var enorm. Någon hade bestämt sig för att gifta sig (på riktigt) på medeltida sätt, och allmänheten fick då också vara med i kyrkan och se på. En underlig känsla att gå på någons bröllop när man inte kände brudparet...

Aktiviteterna fanns för alla åldrar och dåtidens kläder fanns att köpa.

Vi besökte också en man som inför en mindre skara människor i ett avskilt rum berättade om medeltidens seder och bruk. Mycket intressant.

Det mesta som fanns var att se på, äta eller köpa. Så mycket fysiska aktiviteter för vuxna fanns inte. Hoppas dom får det också.

Stämningen i hela staden även hos marknadsstånden var trevlig rakt igenom.

Det enda som var en ren besvikelse jämfört med Mariefred var just tornerspelet, som var av mycket mindre kvalité. En del ryttare såg ut att komma direkt från ridskolan, och om jag inte minns fel så var de flesta ryttarna tjejer vilka kanske vågar ta mindre risker?

Det kändes mer som om arrangören pressade in Tornerspel bara för att det "hörde till".

Vilket evenemang vann

Så vad får nu dessa olika evenemang för betyg..

För maximal upplevelse och känsla, besök båda evenemangen. Ska du bara besöka ett av dom, fråga dig själv vad du är mest intresserad av.

/Ludvig Jansson